

saa godt, naar det nuværende Regeringsparti møder Forslag, som det ikke synes saa udmærket godt om, med Ordet Agitation og med varme Formaninger, om ikke at lave Agitation. Hvad andet vel end Agitation her i Salen og uden for Salen og Agitation overalt er Grunden til, at det store Flertal her i Øjeblikket er Regeringspartiet? Naar de have været virksomme med netop at appellere til den store Befolkning ved at fremsætte deres Forslag om Løsningen af de forskellige foreliggende Spørgsmaal dels i Forslagsform og dels paa anden Maade og derved efterhaanden have vundet Flertal for deres Anskuelse, skulde der vel ogsaa være Frihed for os andre til at benytte samme Vej. Men hvis man mener, at man skal vogte sig for at stille Forslag op, som ere uigenneførlige i det givne Øjeblik, og derved vække et Haab, som ikke kan tilfredsstilles, vil jeg give dem Ret, naar Talen, som i dette Øjeblik er om at komme Folk til Hjælp, der befinde sig i den haarde Nød. Derfor have vi ogsaa netop stillet vore Forslag frem, som de ere. Navnlig Forslaget om Foranstaltninger i Anledning af den ekstraordinære Arbejdsløshed er i Virkeligheden et i sine Krav til det offentlige saa beskedent Lovforslag, at det ikke kan siges at være uigenneførligt af økonomiske Grunde; og det vilde vel noget nær være den eneste Indvending, der kunde gælde noget i en saadan Sag. Det glæder mig ogsaa at kunne slaa fast, at hverken det ærede Medlem eller den højtærede Minister har paastaet, at Forslaget var økonomisk uigenneførligt. Det ærede Medlem for Viborg udtalte, at vi mødte med to Forslag, det ene gik ud paa at indskrænke Arbejdstiden, og det andet paa at yde de arbejdsløse Understøttelse, og han forstod saa godt, at de fulgtes ad, thi Gennemførelsen af det ene nødvendiggjorde det andet. Hvis man nemlig forkortede Arbejdstiden, vilde det, paastod han, betyde forøget Arbejdsløshed. Denne Paastand kan fremsættes, og man kan ikke forhindre, at den fremsættes atter og atter; men der forekommer mig at være noget kedeligt ved atter og atter at fremsætte Paastande, som Kendsgerningerne hver Gang gøre det af med. I den lange Kamp i forrige Aarhundrede mellem Arbejderne og Kapitalisterne om Arbejdstiden har det væsentligste Argument stadig været: Det gaar ikke an at forkorte Arbejdstiden, thi det medfører, at der bliver mindre at bestille, at Samfundet bliver fattigt, Befolkningen bliver fattig, at vi overhovedet ikke

kunne klare os dels i den udenlandske Konkurrence, dels inden for vore egne Grænser. Ikke desto mindre har der stadig fundet en Indskrænkning i Arbejdstiden Sted, og den fortsættes i større eller mindre Grad, og den Kendsgerning staa dog fast, at de Lande, der ere naaede lavest ned i Arbejdstid, staa højest i Produktionsevne, og deres Befolkning er ingenlunde fattigere eller daarligere stillet end de Lande, der have den lange Arbejdstid. Tværtimod, de Lande, hvor det endnu ikke er lykkedes at begrænse Arbejdstiden, hvor det endnu ikke gennem Organisation er lykkedes at samle Arbejderne, og hvor det endnu er den fri Konkurrence, der hersker helt og ubeskaaret i Kraft af sin kapitalistiske Overvægt, der er Befolkningen fattig, Arbejderne fattige, Produktionsevnen ringe og Oplysningen ringe. Kendsgerningerne tyde kort sagt paa, at det ærede Medlem ikke har Ret i sin Paastand, og derfor synes jeg, at det vilde være rigtigere ikke at fremsætte saadanne Paastande.

Det ærede Medlem var meget betænkelig ved, om det var forsvarligt her at foreslaa, at man skulde hjælpe paa Arbejdsløsheden; det kunde jo være, at den Nød, der var, stod i Ferbindelse med andre Forhold. Det ærede Medlem mente saaledes, at man ikke kunde drage en bestemt Grænse mellem den Nød, der var fremkaldt ved Arbejdsløshed, og den Nød, der var fremkaldt ved Mangel paa Arbejdsevne. Deri har det ærede Medlem fuldstændig Ret; det vil man ikke altid kunne i de enkelte Tilfælde; det vil i hvert Fald kunne blive meget vanskeligt, og det vilde blive meget vanskeligt eller rettere umuligt for mig og andre i denne Sal at give en fuldstændig udtømmende Skildring af, hvor mange der lide Nød paa Grund af Arbejdsløshed, og hvor mange der lide Nød paa Grund af bristende Arbejdsevne; det er ganske sikkert. Det er paa den anden Side ogsaa sikkert nok, at naar Produktionen indskrænkes, naar der er Stilstand, er der en Del Mennesker, der under andre Forhold ikke vilde lide Nød, og som for det første Skrald, der kommer, heller ikke ville komme til at lide Nød, men som først, naar de i flere Aar have levet under disse Forhold og opbrugt alle deres Ressourcer, ville komme til at lide Nød. Men lige saa sikkert er det ogsaa, at de med den bristende Arbejdsevne komme til at lide Nød; de gaa først ud af Nummer, naar der ikke er saa meget at bestille, og de maa mange Gange slaa sig igennem med Smaating, Hjelpearbejde osv.